A
34

...STERUL CULTURII NAȚIONALE ȘI AL CULTELOR

FUNDAȚIUNEA REGELE FERDINAND I
IAȘI

SALONUL OFICIAL AL MOLDOVEI

1942

ATELIERELE ACADEMIEI DE ARTE FRUMOASE — IAȘI

Proprietatea Bibliotecii
Universității Iași
A-II-34

I. 26. 737

MINISTERUL CULTURII NAȚIONALE ȘI AL CULTELOR

SALONUL OFICIAL AL MOLDOVEI

1942

BCU IAȘI
Central University Library Iasi

ATELIERELE ACADEMIEI DE ARTE FRUMOASE — IAȘI

18.XII.943

A- 874
Biblioteca Universității Iași
17 - 34

Central University Library Iasi

SALONUL OFICIAL DE ARTE PLASTICE AL MOLDOVEI

Spunea cândva d. Ion Petrovici că acuma treizeci de ani când a venit în Iași, a găsit capitala Moldovei plângând pe ruinele apuse. Și încheia d-sa, — „Iașul plânge și astăzi ca și ieri, dar fără de motiv căci orașul trăiește totuși".

Ce bine ar fi să fie așa! Să fie numai un zăbranic al închipuirilor așternut de prezent peste măreția trecutului! Din nefericire însă, tânguirile noastre nu-s isvorîte dintr'un manierism local transmis din generație în generație, ci dintr'o dureroasă realitate.

Odată cu Unirea Principatelor și cu strămutarea Domniei la București, Iașul și-a văzut smulte, una câte una, toate podoabele ce-i dăduse strălucirea de odinioară. Că s'au dus spre noua capitală instituțiile statale care, firește, trebuiau să ne părăsească dimpreună cu ocârmuirea, — nimica de spus. Dar ni s'au luat până și simbolurile lăsate în urmă ca o alinare pentru masivele deposedări pe care le suferisem. Intre altele, după 1866, am fost văduviți și de reședința Domnitorului, pe care Cuza-Vodă o păstrase cu sfințenie trei luni pe an, înțelegând să rezolve aici toate chestiunile regionale.

Nesocotind adevărul elementar, atâta de bine evidențiat în Germania, că prosperitatea provinciilor unei țări îi asigură nu numai bogăția dar și strălucirea, noi am abandonat viața periferică pentru a concentra totul în capitală.

Ieșenii, urmând îndemnul împrejurărilor, s'au desinteresat de viața orașului și au svârlit uitării gloria lui apusă. Astfel, nu avem încă o stradă „A. D. Holban", dar am avut una „Moritz Wachtel".

Instrăinarea a mers dela edilitate și până la spiritualitate. In goana lor de parvenire, oamenii, fugind spe capitală, au târît în pașii lor grăbiți și viața culturală a orașului.

De trista soartă n'au scăpat nici artele noastre plastice.

Până la 1894, Iașul a avut un salon oficial. După aceea însă s'a luat măsura ca salonul să fiinteze numai la București. Dispoziția s'a dovedit nedreaptă, vexatorie și mai presus de toate, — vrăjmașă intereselor moldovenești. Am asistat ani de zile la grotesca deambulare prin vagoanele căilor ferate, a tablourilor pictorilor noștri. Riscând avariile de tot felul, panouri de proporții câteodată vaste, ajungeau cu multă trudă la București pentru a se vedea în cele din urmă, refuzate. Ateneul Român, al cărui spațiu restrâns era ocupat până la refuz de expozanții bucureșteni, nu mai putea îmbrățișa și producțiile moldovenești. Chiar dacă se strecura pe ici-colo câte vreun tablou al artiștilor noștri, răzlețita lui ființă era incapabilă să exprime întreaga personalitate a autorului.

Această gravă lacună s'a făcut tot mai simțită atuncea când Moldova și-a sporit posibilitățile în raport cu desvoltarea ei teritorială care acuma îmbrățișa Bucovina și Basarabia. De aceea, s'a încercat în mai multe rânduri, înainte și după război, crearea unor mijloace proprii, locale, care să înlesnească artiștilor moldoveni prezentarea operei lor.

La 1914, neuitatul director al Academiei, pictorul Gheorghe Popovici, și apoi, în 1932, succesorul său Ștefan

Dumitrescu, au făcut eroice eforturi pentru a relua firul întrerupt al tradițiilor. Datorită lor, saloanele de pictură au reapărut la Iași. Dar atâta de sporadice și de palide, încât ele au reflectat mai mult conștiința unei înfrângeri decât o ecloziune biruitoare.

Incercările, atunci falimentare, au fost însă reluate nu de mult de către actualul director, d. Roman Simionescu. Insușirile-i de bun gospodar și mai ales profunda dragoste ce o poartă instituției al cărei absolvent este, l-au îndemnat să reînființeze în cadrul Școalei, expozițiile anuale de artă plastică.

Prima a fost deschisă în ajunul Crăciunului lui 1939, în cele patru ateliere spațioase ale Academiei. Sălile au rămas să slujească deocamdată și acestui scop, până ce timpul și posibilitățile materiale vor îngădui construirea unui local propriu.

Inceputul a fost de proporții modeste, expunând numai foștii elevi ai Academiei. Dar în anul următor, 1940, expoziția a luat o neașteptată amploare, cu participarea a două zeci de artiști din diferitele regiuni ale Moldovei care au prezentat nu mai puțin de o sută douăzeci de lucrări.

Anul trecut, expoziția a făcut un important pas mai departe. D-l Ion Petrovici, Ministrul Cultelor, a binevoit să-i acorde calitatea de *Salon Oficial al Moldovei*, dăruindu-i totodată suma de 100.000 lei pentru premii. Vernisajul primului Salon a înveșmântat haina de sărbătoare a ctitoriilor, cu atâta mai strălucitoare cu cât de astă dată s'au produs douăzeci și trei de artiști cu impresionanta recoltă de o sută șaptezeci și șase de pânze și mulaje.

Astfel, în decurs de trei ani a fost definitiv redată Iașului una din producțiile sale artistice de altădată.

Salonul din 1942 vine să ratifice eforturile depuse și să statornicească prin continuitate, bucuria patrimoniului redobândit.

Se cuvine deci să aducem semnul gratitudinii noastre directorului Academiei, d. Roman Simionescu, cât și numeroșilor expozanți care n'au cruțat nici o trudă pentru a asigura reușita frumoasei manifestații.

Dar în primul rând, mulțumirile se îndreaptă către d. Ion Petrovici. După preluarea conducerii departamentului Culturii Naționale, d-sa a avut grija să desmintă zâmbetele de odinioară, recunoscând, printr'o grabnică remediere, lipsurile de tot felul în care se sbătea a doua capitală a țării. Perfect informat asupra stărilor de lucruri locale și animat de cea mai sinceră dragoste pentru spiritualitatea Iașului, d-sa a adus orașului înzestrări masive, renovând zidăria sau redând duhul vechilor așezăminte culturale și artistice.

De pe urma acestei generozități a beneficiat și Pinacoteca și Salonul Oficial al Moldovei, cea dintâi primind pentru reparații trei milioane, iar a doua îmbogățindu-și fondul premiilor cu suma de 400.000 de lei.

Salonul Artelor Plastice și-a deschis porțile pentru a patra oară. Rămâne ca valoarea să-i fie judecată după gustul, priceperea și pregătirea artistică a fiecăruia.

In ce ne privește, ne permitem doar o singură constatare. Grăuntele dărniciilor ministeriale a căzut și de astă dată pe o brazdă recunoscătoare, deci rodnică întru creație.

G. A. CUZA

Central University Library

DIE OFIZIELLE AUSSTELLUNG DER MOLDAU FÜR PLASTISCHE KUNST

Ion Petrovici sagte einmal, er habe vor 30 Jahren, als er nach Jassy gekommen sei, die Hauptstadt der Moldau weinend auf ihren Ruinen vorgefunden und er schloss seine Worte: „Jassy weint auch heute noch genau wie gestern, aber ohne Grund, denn die Stadt lebt trotzdem".

Wie gut wäre es, wen es so sein möchte! Dass es nur der Schleier von Einbildungen wäre, der von der Gegenwart über die Grösse der Vergangenheit ausgebreitet wäre. Zum Unglück aber beruht unser Jammern nicht aus einem Lokalpatriotismus, der von Generation vererbt wurde, sondern leider auf trauriger Wahrheit.

Mit der Vereinigung der Fürstentümer und der Verlagerung der Regierung nach Bukarest hat sich Iassy nach und nach seines Schmuckes, der seine frühere Herrlichkeit ausmachte, beraubt gesehen. Dass die staatlichen Einrichtungen zur neuen Hauptstadt kamen, darüber wollen wir kein Wort verlieren-mussten sie uns doch zusammen mit der Regierung verlassen. Aber man hat uns sogar auch die Symbole genommen, die als ein Trost für die gewaltigen Enteignungen, die wir erlitten hatten, uns noch geblieben waren. Unter anderem nahm man uns auch noch 1866 die Rezidenz des Fürsten, die Fürst Cuza drei Mo-

nate im Jahre als heiliges Erbe hoch hielt, da er es für notwendig erachtete, an Ort und Stelle alle regionalen Angelegenheiten zu regeln. Indem wir die Grundwahrheit ausser Betracht liessen, die man so gut an Deutschland beobachtet, dass das Glück seiner Provinzen einem Lande nicht nur seinen Reichtum, sondern auch seinen glanzvollen Bestand sichert, haben wir die Aussenbezirke seines Lebens verlassen, um es ganz in der Hauptstadt zu konzentrieren. Die Jassyer, die den, Zwang der Verhältnisse folgten, haben sich nicht mehr um das Leben ihrer Stadt gekümmert und haben ihren vergangenen Ruhm der Vergessenheit überantwortet. Haben wir doch noch nicht eine Strasse, die den Namen des A. D. Holban trägt, aber wir hatten eine Moritz Wachtelstrasse. Diese Entfremdung nahm ihrem Weg vom Verwaltungskörper bis zur geistigen Oberschichte. In dem Tempo des Emporkommens haban diejenigen, die zur Hauptstadt flohen, mit ihren eiligen Schritten auch das kulturelle Leben der Stadt mitgeschleppt. Diesem traurigen Los ist auch unsere plastische Kunst nicht entgangen.

Bis zum Jahre 1894 hatte Jassy eine offizielle Ausstellung, dann aber veranlasste man, dass eine Ausstellung nur noch in Bukarest stattfinden solle. Diese Anordnung erwiess sich als unrecht, als Kränkung und vorallem als den Interessen der Moldau entgegenstehend. Ich habe jahrelang dem grotesken Herumfahren der Bilder unserer Maler auf den Waggons unserer Eisenbahnen zugesehen. Der Gefahr jeglicher Art von Beschädigung ausgesetzt, sind Bilder von oft grossen Ausmassen mit grosser Mühe in Bukarest eingetroffen um zu guterletzt zurückgewiesen zu werden. Das „Ateneul Român", dessen beschränkter Raum von Bukarester Ausstellern überfüllt war, konnte nicht mehr auch noch das künstlerische Schaffen der Modau aufnehmen, selbst wenn sich hier oder dort ein

Werk eines unserer Künstler einschlich, so war es in seiner Vereinsamung unfähig, die ganze persönliche Schaffenskraft seines Schöpfers zum Ausdruck zu bringen. Dieser schwere Mangel wurde um so fühlbarer, als ihre künstlerischen Möglichkeiten im Verhältnis zu ihrer territorialen Entwicklung-umfasste sie doch jetst die Bukowina und Bessarabien, wuchs. Daher hat man zu wiederholten Malen versucht, vor und auch nach dem Kriege durch Schaffung eigener örtlicher Mittel für die moldauischen Künstler die Ausstellung ihrer Werke zu erleichtern.

Im Jahre 1914 haben der unvergessliche Direktor der Akademie der Maler Gheorghe Popovici und später im Jahre 1932 sein Nachfolger Stefan Dumitrescu verdienstliche Versuche gemacht, um die unterbrochene Tradition wieder aufzunefmen. Durch ihre Bemühungen gelang es, Kunstausstellungen in Jassy wieder erscheinen zu lassen. Aber so selten und schwächlich traten sie in die Erscheinung, dass sie weitmehr das Bewustsein einer Niederlage als eines Sieges vermittelten. Diese Versuche, die damals keinen Erfolg hatten, wurden jedoch vor nicht langer Zeit vom gegenwärtigen Direktor Roman Simionescu wieder aufgenommen. Seine Eigenschaften eines guten Leiters und besonders die tiefe Liebe, die er dem Institut entgegenbringt, aus dem er selbst hervorgegangen ist, haben ihn dazu bewogen, im Rahmen der Hochschule die jährlichen Ausstellungen für plastische Kunst wieder einzurichten.

Die erste Ausstellung dieser Art wurde am Vortage vor Weihnachten im Jahre 1939 in den vier geräumigen Ateliers der Akademie eröffnet. Die Säle des Ateliers sollen vorläufig diesem Zweck dienen, bis der Zeitpunkt und die materiellen Möglichkeiten den Bau eines eigenen Hauses gestatten. Der Anfang nahm nur bescheidenen Umfang an, da nur ehemalige Schüler der Akademie ausstellten. Aber im folgenden Jahr 1941 gewann die Ausstel-

lung eine unerwartete Fülle durch die Teilnahme von 20 Künstlern aus den verschiedenen Gegenden der Moldau, die nicht weniger als 120 Arbeiten ausstellten.

Im vergangenen Jahr hat die Ausstellung einen gewaltigen Schritt weitergemacht. Der Kultusminister Herr Ion Petrovici hat ihr die Eigenschaft der offiziellen Ausstellung der Moldau zugebilligt, indem er ihr gleichzeitig die Summe von 100.000 lei für Prämien überwies. Die Eröffnung der ersten offiziellen Ausstellung trug das Gewand einer Feier zu Ehren ihrer Gründer und war um so glänzender, als sich diesmal 23 Künstler mit der eindrucksvollen Gesamtleistung von 176 Bildern und Entwürfen daran beteiligten.

So wurde Jassy im Laufe von 3 Jahren endgültig eine seiner künstlerischen Leistungen von einst wiedergegeben. Die Ausstellung vom Jahr 1942 wird die Anstrengungen, die gemacht worden sind, beweisen und wird durch ihre Fortsetzung der Freude an dem wiedergewonnenen Beisstz der Väter Dauer verleihen. Wir erfüllen also nur eine Pflicht, wenn wir unsere Dankbarkeit dem Direktor der Akademie Roman Simionescu, vie auch den zahlreichen Ausstellern zum Ausdruck bringen, die keine Mühe gescheut haben, um das Gelingen dieser schönen Kundgebung zu sichern.

Aber vorallem bringen wir unseren Dank Herrn Ion Petrovici. Nach der Übernahme des Kultusministeriums hat er alle Sorge getragen, das Lächeln aller Zweifler Lügen zu strafen, indem er durch eilige Abhilfe die Mängel aller Art, mit denen die zweite Hauptstadt des Landes zu kämpfen hatte, anerkannte. In vollkommener Kenntnis der Sachlage Jassys und beseelt von der tiefsten Liebe für die geistige Bedeutung der Stadt hat er ihr grosse Geldmitteln zugewandt zur Erneuerung des Gebäudes und ihm den Hauch einer alten kulturellen und künstlerischen Stif-

tung wiedergegeben. Im Zuge dieser edlen Sorge hat er auch die Pinakothek und die offizielle Ausstellung der Moldau bedacht, in dem er drei Millionen lei für Reparaturen, zur vertügung stellte u. dem Prämienfond die Summe von 400.000 lei überwies. Die Ausstellung für plastische Kunst hat ihre Tore zum vierten Mal geöffnet. Ihr Wert wird nach dem Geschmack und dem künstlerischen Verständnis eines jeden beurteilt werden.

Was uns angeht, erlauben wir uns, nur eine einzige Feststellung. Der Samen der Zuwendungen des Ministeriums ist auch diesmal auf dankbarem Boden gafallen, der seine Fruchtbarkeit durch die künstlerische Schöpfung zeigen wird.

G. A. CUZA

Central University Library Iasi

IL SALONE UFFICIALE MOLDAVO PER LE ARTI PLASTICHE

Ha detto una volta Ion Petrovici che trentanni fa, arrivando a Iassi, ha trovato la capitale della Moldavia piangente sulle sue rovine. Ma conchiudeva: „Jassi piange oggi come ieri, e senza motivo, chè la città continua a vivere".

Ma fosse veramente così! Fosse solo un drappo funebre della fantasia, steso dal presente sulla grandezza del passato! Sfortunatamente, però, i nostri lamenti non sgorgano da un'abitudine locale trasmessa di generazione in generazione, ma da una dolorosa realtà.

All'atto dell'unione dei Principati e del trasferimento della capitale a' Bucarest, Iassi si è vista strappare, ad una ad una, tutte le ricchezze lasciatele dal suo splendore d'una volta. Che si siano allontanate verso la nuova capitale le istituzioni statali, che, naturalmente, dovevano abbandonarci assieme al governo, — nulla da dire. Fra l'altro, dopo il 1866, siamo stati privati anche del soggiorno del Sovrano, che il Principe Cuza aveva mantenuto religiosamente per tre ani, a risolvere qui tutte le questioni regionali.

Non tenendo conto della verità elementare, così bene dimostrata dalla Germania, che la prosperità delle province d'un paese, gli assicura non solo ricchezza, ma anche splendore, noi abbiamo trascurato la vita periferica per concentrare tutto nella capitale.

Gli Iassioti, seguendo il consiglio delle circonstanze, si sono desinteressati della vita della loro città lasciando in preda all'obblio la sua gloria tramontata. Così non abbiamo ancora una via „A. D. Holban", ma ne abbiamo avuto una „Moritz Wachtel".

Questo trasferimento si è esteso dalla parte edilitaria a quella spirituale. Nella sua ansia di farsi avanti, la gente, fuggendo verso la capitale, ha trascinato seco nella sua corsa frettolosa anche la vita spirituale della città.

Da questa triste sorte non si sono salvate nemmeno le arti plastiche.

Fino al 1894 Jassi ha avuto un Salone ufficiale. Più tardi però si è deciso che il Salone avesse luogo solo a Bucarest. La decisione si è mostrata ingiusta, vessatoria e soprattutto dannosa agl'interessi moldavi. Abbiamo assistito per anni e anni a un grottesco trascinarsi dei quadri dei nostri pittori per i vagoni ferroviari. Rischiando avarie d'ogni genere, quadri di proporzioni a volte vaste giungevano faticosamente a Bucarest per vedersi in fine rifiutati. L'Ateneo Romeno, il cui spazio ristretto era occupato completamente dagli espositori bucarestini, non poteva accogliere anche le opere moldave. Anche se qua o là s'insinuava qualche quadro d'un artista nostro, così isolato non riusciva ad esprimere l'intera personalità dell'autore.

Questa grave lacuna si è fatta sentire ancor più quando la Moldavia ha accresciuto le sue possibilità assieme con l'accrescimento del suo territorio, che ora comprende anche la Bucovina e la Bassarabia. Da allora, s'è cercato più volte, prima della guerra e dopo, di creare delle possibilità proprie, locali, che facilitassero agli artisti moldavi la presentazione delle loro opere.

Nel 1914, l'indimenticabile direttore dell'Accademia,

pittore Gheorghe Popovici, e poi, nel 1932, il suo successore Ştefan Dumitrescu, hanno fatto sforzi eroici per riallacciare il filo interrotto delle tradizioni. Grazie a loro, sono riapparsi a Jassi i Saloni di pittura. Ma così sporadicamente e così pallidamente, che hanno rappresentato piuttosto la coscienza d'una sconfitta che una fioritura trionfante.

I tentativi, allora falliti, sono stati ripresi non da molto dall'attuale direttore, Roman Simionescu. Le sue doti di buon amministratore e soprattutto il profondo amore che porta all'Istituzione da cui è uscito, l'hanno indotto a riistituire nella sua Scuola le esposizioni annuali di arte plastica.

La prima è stata aperta alla vigilia del Natale 1939, nei quattro ampi studi dell'Accademia. Le sale così sono state chiamate a servire anche a questo scopo, fino al giorno in cui il tempo e le possibilità materiali permetteranno la costruzione d'un locale proprio.

Il principio è stato modesto, dato che hanno esposto solo gli exallievi dell'Accademia. Ma l'anno seguente, il 1940, l'esposizione ha preso uno sviluppo inaspettato, con la partecipazione di due decine di artisti delle diverse regioni della Moldavia, che hanno esposto non meno di 120 lavori.

L'anno scorso l'esposizione ha fatto un importante passo avanti: il Professore Ion Petrovici, ministro della cultura nazionale, le ha benevolmente accordato il titolo di Salone Ufficiale Moldavo, donandole contemporaneamente la somma di 100.000 lei per premi. La vernice del primo salone ha indossato l'abito di festa delle cerimonie inaugurali, e tanto più in quanto questa volta si sono presentati 23 artisti con un assieme di 176 tele e modelli.

Così, nel corso di tre anni è stata definitivamente ridata a Jassi una delle sue antiche istituzioni artistiche.

Il salone del 1942 viene a ratificare gli sforzi compiuti e a raforzare con la sua continuità la gioia del patrimonio riconquistato.

E' giusto perciò esprimere la gratitudine nostra al Direttore dell'Accademia, Roman Simionescu, e ai numerosi espositori che non hanno risparmiato fatica per assicurare la riuscita della bella manifestazione.

Ma in primo luogo i nostri ringraziamenti si rivolgono al Professore Ion Petrovici. Dopo la sua assunzione a Ministro della Cultura Nazionale, Egli ha avuto cura di smentire i sorrisi d'una volta, riconoscendo, con una rapida riparazione, le mancanze di ogni genere in cui dibatteva la seconda capitale del paese. Perfettamente informato sullo stato locale delle cose e animato dal più sincero amore per la spiritualità di Jassi, Egli ha dato alla città dotazioni straordinarie, rinnovando i locali o ridando anima alle antiche istituzioni culturali e artistiche.

Di questa generosità hanno beneficiato anche la Pinacoteca e il Salone Ufficiale Moldavo, la prima ricevendo tre milioni per riparazioni, e il secondo accrescendo il fondo per i premi con una somma di 400.000 lei. Il salone delle arti plastiche ha aperto per la quarta volta le sue porte. Occorre ora che il suo valore sia giudicato secondo il gusto, la cultura e la preparazione artistica di ciascuno.

Per ciò che riguarda noi, ci permettiamo solo una singola constatazione. I chicchi della generosità ministeriale sono cadutanche questa volta su un terreno riconoscente e fertile perciò per la creazione.

G. A. CUZA

SALON OFFICIEL DES ARTS PLASTIQUES DE MOLDAVIE

Monsieur Ioan Petrovici disait un jour qu'à son arrivée à Iassy, il y a de cela trente ans, il avait trouvé la capitale de la Moldavie pleurant déjà sur ses ruines.

Et conclut-il : „Iassy pleure aujourd'hui comme il pleurait hier, mais on n'en voit pas bien le motif, puisque cependant il vit toujours".

Plût à Dieu qu'il en fût ainsi ! Plût à Dieu que ces plaintes ne fussent qu'un voile idéal jeté par le présent sur la grandeur d'un passé défunt !

Par malheur, elles ne sont pas issues simplement d'un sort de minauderie locale transmise de génération en génération, mais d'une douloureuse réalité.

Par suite de l'union des Principautés et du transfert du gouvernement à Bucarest, Iassy s'est vu frustré, l'un après l'autre, de tous les trésors qui lui avaient donné sa splendeur d'autrefois. Certes, que les institutions de l'Etat se soient transportées avec l'Etat lui-même dans la nouvelle capitale — rien à dire là dessus. Mais on nous a pris jusqu'aux symboles que cette splendeur avait laissés derrière elle comme une consolation pour la dépossession massive que nous avons soufferte. C'est ainsi qu'après 1866, Iassy a vu disparaître ces „Assises Princières"

que le prince Alexandre Cuza avait tenues religieusement trois mois par an en vue de résoudre sur place, ici même, toutes les affaires régionales.

Sans tenir compte de cette vérité élémentaire, si bien mise en pratique en Allemagne, que seule la prospérité des provinces assure la richesse et la grandeur d'un pays, nous avons abandonné au marasme la vie périphérique du pays pour la concentrer tout entière dans la capitale.

Les Iassiotes, suivant le mouvement des circonstances, se sont désintéressés de la vie de leur ville et ont laissé tomber au passé sa gloire ancienne. Ainsi nous n'avons pas de rue A. D. Holban, mais nous avons eu une rue Morritz Wachtel.

Tout a été aliéné, tant au point de vue matériel qu'au point de vue spirituel.

Dans leur soif de parvenir, les Iassiotes, s'évadant vers la capitale, ont tari dans leur hâte irréfléchie, la vie culturelle de la cité.

Nos arts plastiques n'ont pas échappé à ce triste sort. Jusqu'en 1894, Iassy a eu son salon officiel. Puis il a éte disposé qu'un seul salon se tiendrait à Bucarest. Mesure injuste, vexatoire et par dessus tout contraire aux intérêts moldaves. Des annés durant nous avons assisté au déménagement grottesque par chemin-de-fer des tableaux de nos peintres. Au risque d'avaries de toute sorte, des paneaux de proportions quelquefois très vastes, arrivaient péniblement à Bucarest pour se voir, en fin de de compte, refusés.

L'Athénée roumain, dont l'espace exigu était encombré au delà de ses possibilités, par les œuvres des exposants bucarestois, ne pouvait recevoir encore les productions des peintres moldaves. Et si, par hasard, quelque tableau de nos artistes arrivait à se placer par ci par là,

il ne pouvait, à lui tout seul, exprimer l'entière personnalité de l'auteur.

Cette grave lacune s'est faite plus sensible à la suite de la réunion de la Bucovine et de la Bessarabie à la Moldavie, qui a vu croître de la sorte, avec son aire territoriale, ses possibilités spirituelles. C'est pourqoi on a essayé maintes fois, avant et après la guerre, de créer des moyens locaux, qui pussent permettre aux artistes moldaves de présenter les œuvres au public.

En 1914, le peintre Gh. Popovici, dont on n'a pas oublié le passage à la direction de l'Académie et ensuite son successeur Stefan Dumitrescu ont déployé des efforts infatigables en vue de renouer le fil interrompu des traditions. Grâce à eux, les salons de peinture ont reparu à Iassy, mais si sporadiques et d'un éclat si précaire qu'ils sont bien plus l'expression d'un échec que la conscience d'une éclosion victorieuse. Ces tentatives ont été reprises depuis peu par le directeur actuel Monsieur Roman Simionescu.

Les qualités d'administrateur et surtout l'affection profonde qu'il porte à cette institution, dont il est un ancien élève, lui ont fait prendre l'initiative de réorganiser dans le cadre de l'École des Beaux-Arts, des expositions annuelles d'art plastique.

La première a été inaugurée la veille de Noël 1939 dans les quatre spacieux ateliers de l'École.

Ce sont encore ces ateliers qui servent aujourd'hui à cette fin, en attendant qu'il soit possible de construire un pavillon spécial d'exposition.

Les débuts ont été modestes. Il se sont bornés aux œuvres des anciens élèves de l'Académie, mais en 1940 l'exposition a pris une ampleur inattendue avec la participation de vingt artistes de différentes régions de Moldavie, qui ont présenté pas moins de 120 travaux.

L'année dernière, l'exposition a fait un pas important en avant. M. le Professeur Ion Petrovici, Ministre de la Culture Nationale, a bien voulu lui accorder le titre de Salon officiel de Moldavie, lui assignant cent mille lei de prix. Le vernissage du premier salon a été un jour de joie pour les fondateurs: vingt-trois artistes s'y sont produits portant le nombre des envois au chiffre impressionnant de 176 toiles et moulages.

C'est ainsi qu'en trois ans a été définitivement rendu à Iassy l'un de ses apanages artistiques d'autrefois.

Le salon de 1942 est la récompense de ces efforts et il vient stabiliser dans la continuité la joie de notre patrimoine recouvré.

Il convient donc d'exprimer notre gratitude au directeur de l'Académie M. Roman Simionescu ainsi qu'aux nombreux exposants qui n'ont pas épargné leur peine pour assurer la réussite de cette belle manifestation.

Mais nos remerciements vont en premier lieu M. Petrovici. Depuis qu'il dirige le département de la Culture Nationale, M. Petrovici a eu le souci de démentir les ironies de naguère, en remediant avec empressement aux lacunes de toute sorte dont souffre la deuxième capitale du pays.

Parfaitement informé de l'état des choses qui y règne et animé d'un sincère amour pour la vie spirituelle de Iassy, il a apporté à notre ville le secours de dotations massives restaurant les murailles tombées et rendant leur âme à nos vieilles institutions culturelles et artistiques.

La Pinacothèque et le Salon officiel de Moldavie ont bénéficié de cette générosité. La première a reçu trois millions pour réparations, le second a pu se constituer un fond de prix d'une valeur de 400.000 lei.

Le salon des arts plastiques a ouvert ses portes pour

la quatrième fois. Il reste à chacun de juger de sa valeur d'après son goût, son intelligence et sa culture artistique.

En ce qui nous concerne, nous nous permettrons de constater une chose. La semence des libéralités ministérielles est tombée cette fois sur une terre reconnaissante et par conséquent féconde.

G. A. CUZA

B C U IASI

Central University Library Iasi

JURIUL SALONULUI

B C U I A S I

PREŞEDINTE :

Prof. ION PETROVICI
Ministrul Culturii Naţionale şi al Artelor

VICE-PREŞEDINTE :

Prof. ROMAN SIMIONESCU
Directorul Academiei de Arte Frumoase şi al Pinacotecii Iaşi

MEMBRI :

Prof. univ. GH. A. CUZA
Dir. rev. Cetatea Moldovei
Prof. OTTO BRIESE
Sculptor ION MATEESCU

Sculptor RICHARD HETTE
Prof. MIHAI CĂMĂRUŢ
Pictor NECULAI POPA

Central University Library Iaşi

SUPLEANŢI :

Prof. ALEXANDRU CLAVEL
Pictor CORNELIU BABA

Secretarul Salonului, Pictor COSTACHE AGAFIŢEI

PREMIAȚII SALONULUI OFICIAL AL MOLDOVEI
1941—1942

HORS CONCOURS

Mateescu Ion — Sculptor
Cosmovici Ion — Pictor
Briese Otto — Pictor

PREMIAȚI

Hette Richard — Scuptor
Marșic Ion — Pictor
Popa Neculai — „
Clavel Alex. — „
Cămăruț Mihai — „
MihailescuVict.-Craiu „
Agafiței Const. — Pictor
Baba Corneliu — „
Tuțurman Viorica — „
Hârtopeanu Petre — „
Petrovici Ion — „

LUCRĂRI EXPUSE

PICTURA

AGAFIȚEI COSTACHE

1. Omagiu Pict. Gh. Popovici
2. Autoportret
3. Crap
4. Natură moartă

ALUPEI CALINIC

5. Cap de bătrână
6. Peisagiu
7. Schiță (desen)

BABA CORNELIU

8. I. P. S. S. Irineu, Mitropolitul Moldovei și Sucevei
9. Profesor Gh. A. Cuza
10. Natură moartă
11. Cina

BĂNCILĂ OCTAV

12. Autoportret
13. Natură moartă
14. Flori (Trandafiri)
15. Flori (Ortensie)

BRIESE OTTO

16. Lumini de toamnă
17. Vânat
18. Mica vânzătoare
19. Figurină

BOUȘCA EUGEN

20. Isgonirea păcătoșilor (frescă)
21. Cavaleria în Caucaz (aquarelă)
22. } Ilustrații din Făt-Frumos
23. } din lacrimi (tempera)

CANTIMIR CLARA

24. Flori
25. Flori
26. Peisagiu

CĂMĂRUȚ MIHAI

27. Natură moartă (Vânat)
28. Flori de măr
29. Peisagiu (aquarelă)
30. Peisagiu (aquarelă)

CICHERSCHI VICTOR

31. Lăcrămioare
32. Crisanteme
33. Micsandre

CĂPȘUNEANU PIA-MASACI

34. Autoportret
35. Flori
36. Natură moartă
37. Peisagiu

CLAVEL ALEXANDRU

38. Natură moartă (pești)
39. Natură moartă
40. Interior
41. Mehmet Ali

COSMOVICI IOAN

42. Portret (pastel)
43. Balcic (peisagiu goașă)
44. Isus răstignit
45. Lăcrămioare (goașă)

CRUDU DIMITRIE

46. Peisagiu

CREȚULESCU FLORICA

47. Flori de măr
48. Flori
49. Portret

CUSIN VIRGINIA

50. Flori
51. Case din Țicău

ENEA ELVIRA

52. In vizită

ENEA NICU

53. Autoportret
54. Studiu
55. Interior

GALIN RAFAEL

56. Flori (tempera)

GASPAROVICI CARMEN

57. Autoportret
58. Portret
59. Interior

Central University Library Iasi

GLIGA MANUEL

60. Studiu
61. Studiu

HÂRTOPEANU PETRE

62. Peisagiu favorit
63. Peisagiu (Chișinău)
64. Condurași
65. Petunii

HLIHOR DIMITRIE

66. Flori
67. Peisagiu (Vedere spre lacul Sf. Ana)

HUDICI VASILE

68. Ochiul boului
69. Crizanteme
70. Peisagiu (Mangalia)
71. Peisagiu (Constantinopol)

IFTODIU EUGENIA

72. Mahala din București
73. Peisagiu din Tg. Ocna
74. Peisagiu rustic
75. Peisagiu Valea Trotușului

IONESCU ALEXANDRU-IAȘI

76. Podul dela Trib. București (aqua-forte)
77. Cap de pescar
78. Veveriță rozând o alună
79. Ruga de căință a fiului risipitor

ISPIR EUGEN

80. Peisagiu

JURGEA IOANA

81. Portret
82. Portret
83. Portret

KIRIACOF TEODOR

84. Schiță pt. panou decorativ
85. Casă veche (Chișinău)
86. Palatul Mitrop. (Chișinău)

MARȘIC ION

87. Autoportret
88. Peisagiu
89. Pictură
90. Pictură

MATEESCU IOAN

91. Cap de expresie (pastel)
92. Peisagiu (aquarelă)
93. Petunii (aquarelă)
94. Petunii (aquarelă)

MIHAILESCU VICTOR-CRAIU

95. Flori
96. Peisagiu de Toamnă
97. Peisagiu de iarnă
98. Natură moartă

MIRONESCU EUSEBIU

99. Maici în rugăciune
100. Peisagiu
101. Peisagiu (aquarelă)
102. Portret

MITACHE MIHAIL

103. Natură moartă

NICULESCU VIORICA

104. Peisagiu de Iarnă

PEIU IOAN

105. Valea Bârladului (peisagiu)

POPA NICOLAE

106. Prizonieri sovietici
107. Studiu
108. Gladiole
109. Peisagiu (aquarelă)

POPA SUZANA

110. Peisaj (Valea Borca) aquarelă
111. Bisericuța din Păucești
112. Vârful Secului (Borca) aquarelă

POPOVICI ALEXANDRU

113. Schiță în aquarelă

REMMER GAVRIL

114. Flori
115. Flori

SION MARI JEAN-GROPPA

116. Portret
117. Portret
118. Peisagiu

SECOȘEANU ADRIAN

119. Peisagiu urban

STAVĂR ALEXANDRINA

120. Cap de moșneag
121. Flori

ȘTIUBEI NELLY

122. Autoportret
123. Ciobănași
124. Din Făgăraș
125. Flori

STATI MARIA LUISA

126. Flori (Tufănele)
127. Flori (Petunii)

SURUCIANU RODICA-TOMA

128. Flori
129. Flori
130. Natură moartă

TEODORESCU-BĂDIA

131. Moară veche (Dolheşti-Baia)
132. Balcic (dimineața)

SCULPTURA

GHEORGHIU CONSTANTIN

133. Ein Traum
134. Suzi

GHEORGHIȚĂ V.

135. I. P. S. S. Irineu, Mitropolitul Moldovei (basso-relief)
136. Autoportret (basso-relief)
137. Sculptură în lemn

HETTE RICHARD

138. Statuetă

IRIMESCU IOAN

139. Bustul d-lui avocat Vasile Prelipceanu
140. Cap de expresie
141. Tors
142. Cap de soldat

MATEESCU IOAN

143. Prof. V. Todicescu (ghips)
144. Cap de expresie (ghips)
145. Nud
146. Iacob Negruți (fost președ. Acad. Române

B C U Iași
Central University Library Iasi

† GHEORGHE POPOVICI

Născut la Iași în anul 1860, Octombrie 1. S'a înscris în Școala de Belle Arte, sub nr. 181, anul 1877, terminând cursurile la 1883, secția Picturei, și obținând diploma nr. 1 din 15 Ianuarie 1905.

Plecând la Paris pentru perfecționare de studii, printr'o muncă asiduă ajunge a expune la Salonul Oficial, fiind premiat de juriul salonului.

Întors în țară, ia parte la diferite manifestații artistice a Iașului, iar pe bază de concurs obține catedra de Perspectivă la Școala de Belle Arte. Prin transferare obține catedra de Pictură și Compoziție ce o deține până la pensionare. Din anul 1909 și până în anul 1928, conduce Școala de Belle Arte în calitate de Director și Director al Pinacotecei Iași.

A fost un mare pictor colorist și desenator, atacând diferite compoziții de dimensiuni mari, cu subiecte istorice, portretist desăvârșit și adânc psiholog; interpretând asemenea lucrări de natură moartă cu mult spirit de observație și fineță, atacând diferite probleme de coloare.

Dintre lucrările rămase sunt: Capela Palatului Mitropolitan lucrată în grizai (imitație de mozaic), Sinodul dela Iași — asemenea în Palatul Mitropolitan, Portretele Regelui

Ferdinand I şi al Reginei Maria din Palatul de Justiţie, precum şi diferite portrete ale demnitarilor ţării.

Pinacoteca dtn Iaşi posedă astăzi compoziţia «Cain şi Abel» şi o natură moartă «Coşul cu Struguri» de o naturaleţă desăvârşită, ce a atras atenţia multor vizitatori străini.

PROF. ROMAN SIMIONESCU

Trandafiri	Propriet. d-nei Lucreţia Ioan
Călugăr Popa cu Dascălul Natură moartă (sitari) Soldat rănit	Proprietatea D-lui Consilier Vladimir Gavrilescu

B C U IAŞI
Central University Library Iasi

ARTIȘTII EXPOZANȚI

1. **Agafiței Const**, Pinacoteca Statului, Iași.
2. **Alupi Calinic**, pictor, Hotin.
3. **Baba Corneliu**, pictor, str. Sărăriei 71 bis, Iași.
4. **Băncilă Octav**, pictor, str. Știrbei Vodă 111, București.
5. **Briese Otto**, profesor, str. Eminescu 1, Iași.
6. **Bouşca Eugen**, asistent Acad., str. Golia 5, Iași.
7. **Cămăruț Mihai**, profesor, str. Hotin 3, Iași.
8. **Cantimir Clara**, profesoară, Iași.
9. **Căpșuneanu Pia Massaci**, Bulevardul Ardeal 23, București.
10. **Cicherschi Victor**, Eliade Rădulescu 59, Chișinău.
11. **Clavel Alexandru**, profesor, str. Xenopol 3, Iași.
12. **Crudu Dimitrie**, str. Lascar Catargiu 3, Iași.
13. **Cosmovici Ioan**, profesor, str. Codrescu 11, Iași.
14. **Creţulescu Florica**, profesoară, str. Păcurari 74, Iași.
15. **Cusin Virginia**, stradela Sărăriei 5, Iași.
16. **Enea Elvira**, str. Basarabia 57, Bacău.
17. **Enea Nicu**, str. Basarabia 57, Bacău.
18. **Gliga Emanuel**, profesor, Hotin 40, Iași.
19. **Gheorghiu Const.**, sculptor, Ralet 4, Iași.
20. **Galin Rafael**, str. Calcăntrauer 3, Dorohoi.
21. **Gheorghiță A., V.** profesor Sem. teologic, str. Sf. Atanasie 16, Iași.
22. **Gașparovici Carmen**, str. Costachi Negri, Iași.
23. **Hârtopeanu Petre**, str. Bogdan Dragoș 24, Iași.

24. **Hette Richard,** sculptor, str. Sărăriei 75, Iași.
25. **Hlihor Dimitrie,** profesor, str. Dragoș Vodă 24, Botoșani.
26. **Hudici Vasile,** asistent Acad., str. Cogălniceanu 11, Iași.
27. **Iftodiu Eugenia,** pictor, București.
28. **Ionescu Alex.-Iași,** str. Aviator Petru Crețu 3, București.
29. **Irimescu Ion,** str. Păcurari, Iași.
30. **Ispir Eugen,** profesor, str. Știrbei Vodă 53, București.
31. **Jurgea Ioana,** str. Basarabiei 57, Bacău.
32. **Kiriacof Teodor,** pictor, Teatrul Național, Iași.
33. **Marșic Ioan,** profesor, str. Păcurari 153, Iași.
34. **Mateescu Ion,** sculptor, Fundacul Lozonschi 11, Iași.
35. **Mihailescu Victor-Craiu,** pictor, Aleea Principesa Maria 8 bis, Iași.
36. **Mironescu Eusebiu,** profesor, str. I. C. Brătianu 35, Iași.
37. **Mitache Mihail,** magistrat, str. Știrbei Vodă, București.
38. **Niculescu Viorica,** Iași.
39. **Peiu Ion,** profesor, Liceul D. A. Sturdza, Tecuci.
40. **Popa Nicolae,** pictor, str. Bucșinescu, Iași.
41. **Popa Suzana,** profesoară, Intrarea Negruți 3, Iași.
42. **Popovici Alexandru,** profesor, Galați.
43. **Remmer Gavril,** pictor, str. Lascar Catargi, Iași.
44. **Sion Mari Jean-Groppa,** profesoară, str. Ilasevici, Dorohoi.
45. **Secoșeanu Adrian,** profesor, Focșani.
46. **Stavăr Alexandrina,** profesoară, str. Lascar Catargiu 20, Galați.
47. **Știubei Nelly,** str. Barbu Delavrancea 43, București.
48. **State Luisa,** desenatoare, str. Tăutu 4, Iași.
49. **Suruceanu Rodica-Toma,** profesoară, Fundacul Lozonschi 9, Iași.
50. **Teodorescu-Bădia,** str. Brâncoveanu Vodă 50, Brașov.

REPRODUCERI

B C U IASI
Central University Library Iasi

B C U IASI
Central University Library Iasi

Gheorghiță V.

I. P. S. S. Irineu
Mitropolitul Moldovei și Sucevei

B C U IASI
Central University Library Iasi

Băncilă Octav — Bunica

B C U IASI
Central University Library Iasi

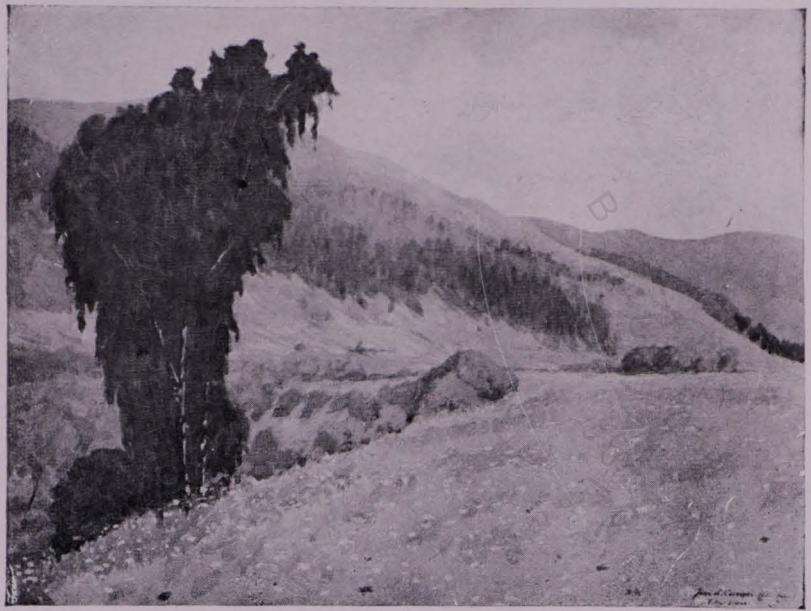

Cosmovici Ioan

Peisaj

B C U IASI
Central University Library Iasi

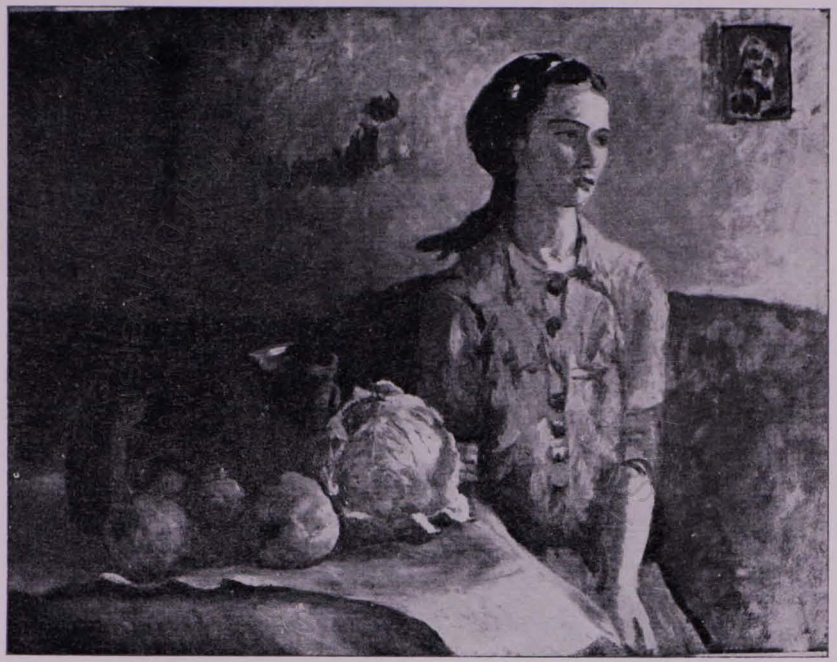

Briese Otto

Mica vânzătoare

B C U IASI
Central University Library Iasi

Clavel Al. Peşti

B C U IASI
Central University Library Iasi

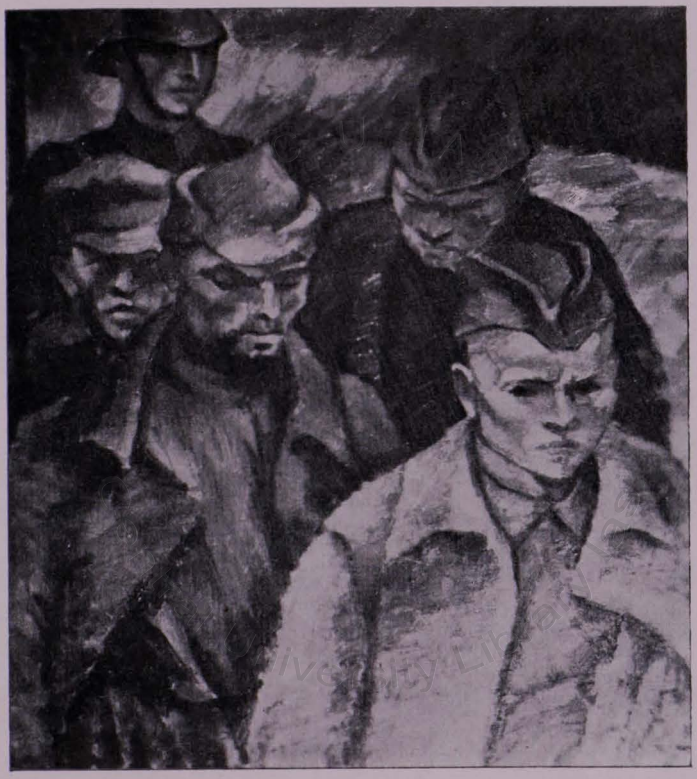

Popa Neculai

Prizonieri

B C U IASI
Central University Library Iasi

Crudu Dimitrie

Iarmaroc

B C U IASI
Central University Library Iasi

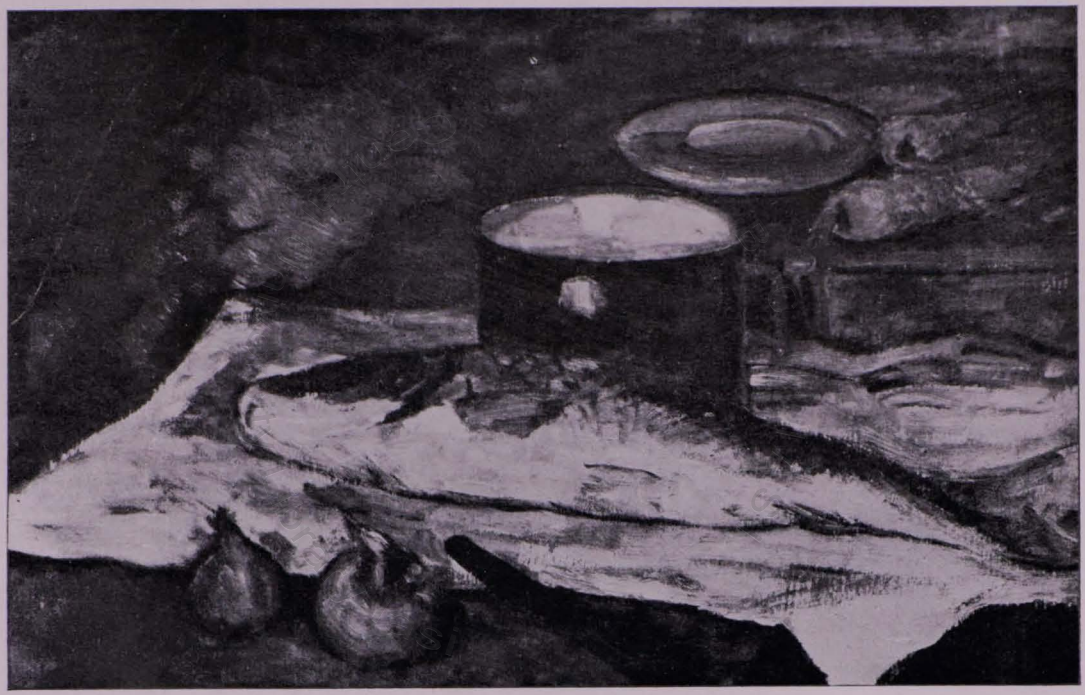

Agafiței Const. Crap

B C U IASI
Central University Library Iasi

Căpşuneanu Pia Massaci — Autoportret

B C U IASI
Central University Library Iasi

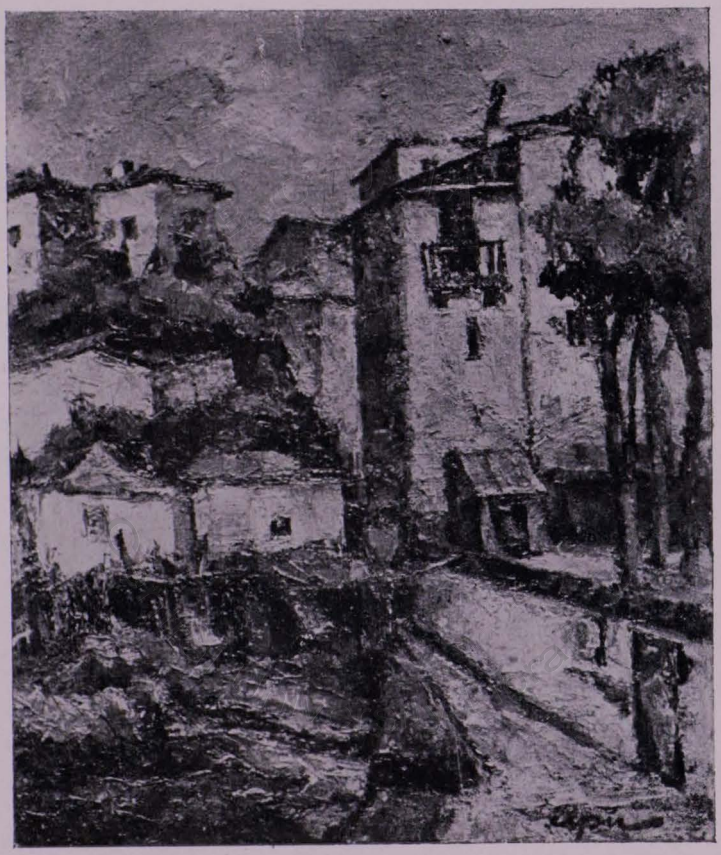

Ispir Eugen

Peisaj

B C U IASI
Central University Library Iasi

Ştiubei Nelly

Ciobănaş

B C U IASI
Central University Library Iasi

Teodorescu-Badea

Vâlcov

B C U IASI
Central University Library Iasi

Hârtopeanu Petre

Peisaj

B C U IASI
Central University Library Iasi

Cămăruț Mihai

Flori de măr

B C U IASI
Central University Library Iasi

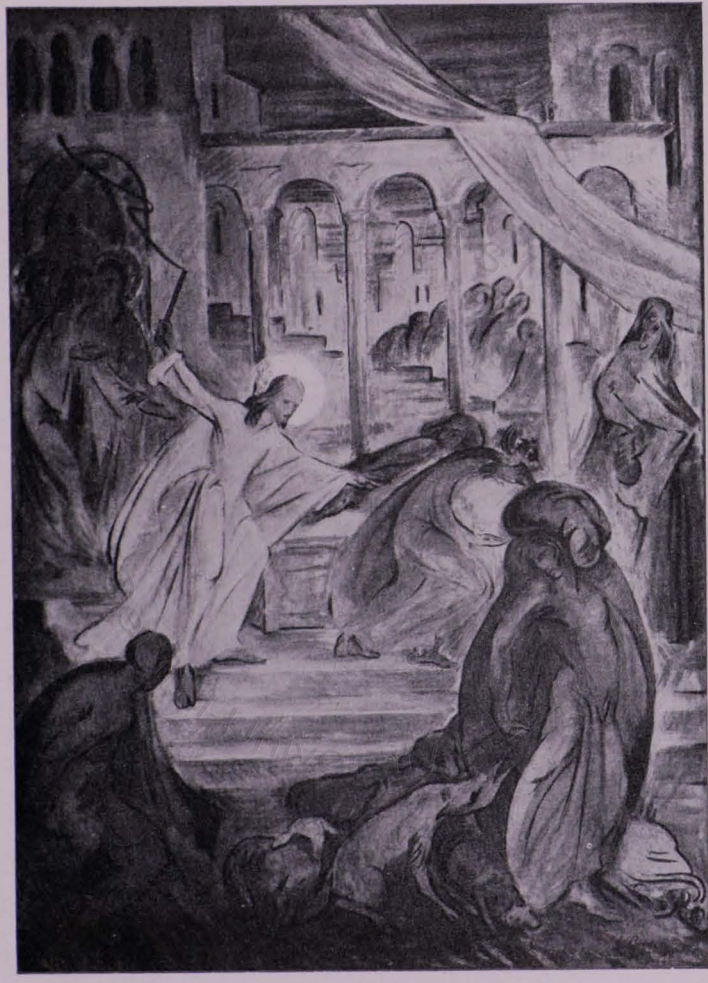

Bouşca Eugen

Alungarea din Templu

B C U IASI
Central University Library Iasi

State Maria Luisa

Flori

B C U IASI
Central University Library Iasi

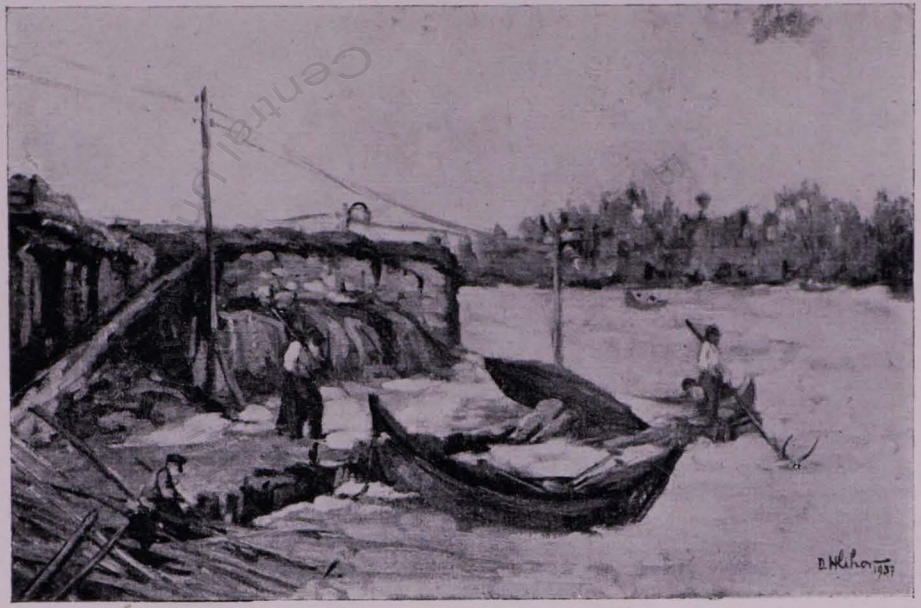

Hlihor Dimitrie

Peisaj

B C U IASI
Central University Library Iasi

Gasparovici Carmen Portret

B C U IASI
Central University Library Iasi

Mihailescu Victor-Craiu

Toamnă

B C U IASI
Central University Library Iasi

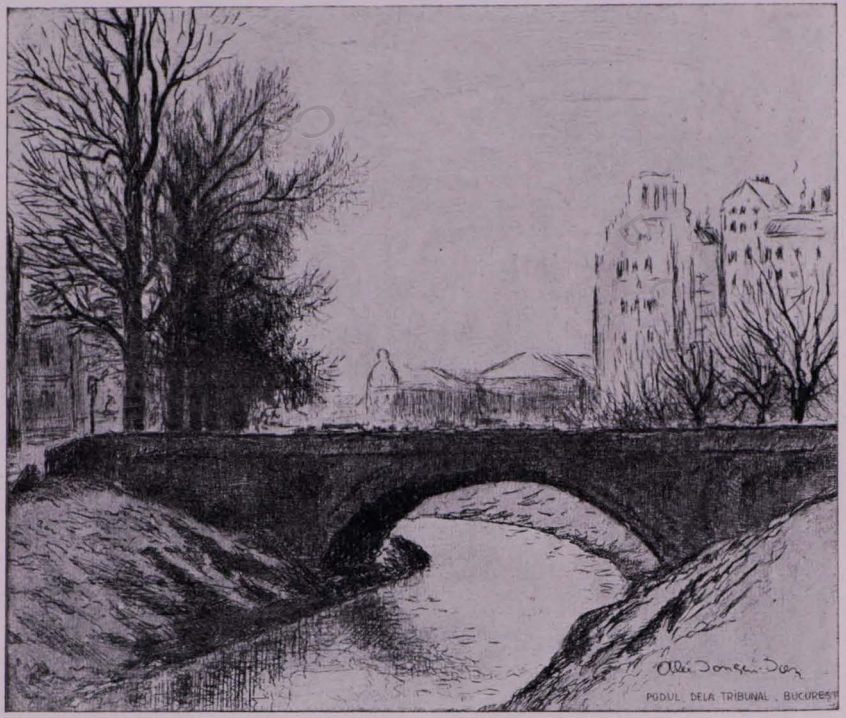

Ionescu Alex.-Iași

Aqua-forte

B C U IASI
Central University Library Iasi

Hette Richard — Statuetă

Central University Library Iași

B C U IASI
Central University Library Iasi

Gheorghiu Const. Un vis

B C U IASI
Central University Library Iasi

† Popovici Gh. Trandafiri

B C U IASI
Central University Library Iasi

Hudici Vasile — Veneția

B C U IAȘI
University Library

28 AUG. 1951
Biblioteca Universității Iași
ado 26.737

1983

B C U IASI

Central University Library Iasi

Fundația
„REGELE FERDINAND I" IAȘI
Intrată la Bibliotecă
Ziua 25 Luna II 1943

TIPOGRAFIA
BRAWO
IAŞI